

Onderzoek naar de behandelmethodiek HORIZON bij seksueel misbruik (4–12 jaar)

Academische Werkplaats Kindermishandeling

Wat is het?

Een onderzoek naar de behandelmethodiek HORIZON voor kinderen van 4-12 jaar die te maken hebben gehad met seksueel misbruik en hun ouders.

Aanleiding

Seksueel misbruik van een kind kan leiden tot langdurige problemen, ook op latere leeftijd. De niet-misbruikende ouders weten vaak niet hoe ze hun kind kunnen helpen en ook hulpverleners kunnen niet met zekerheid zeggen welke methodieken of welke elementen van een interventie wel of niet effectief zijn. Daarom is het belangrijk bestaande methodieken goed te onderzoeken. De HORIZON-methodiek, ontwikkeld door het Kinder- en Jeugdtraumacentrum Haarlem (KJTC), wordt in Nederland al langere tijd op verschillende plaatsen toegepast als groepsbehandeling voor misbruikte kinderen van 4 tot en met 12 jaar. Het belang van de verschillende interventie-elementen, zoals het delen van het traumaverhaal met ouders was echter nooit systematisch onderzocht.

Het onderzoek

De HORIZON-methodiek is een groepsbehandeling (14 bijeenkomsten) voor kinderen die seksueel misbruik hebben meegemaakt binnen of buiten hun gezin. Daarnaast worden de niet-misbruikende ouder(s) gelijktijdig begeleid. De methodiek is opgebouwd rond vaste thema's die van belang zijn bij de behandeling van trauma's en de verwerking van seksueel misbruik. Er wordt op verschillende manieren gewerkt: praten, tekenen, rollenspelen, spel en beweging. Het doel van het parallelaanbod voor de ouders is dat zij in staat zijn hun kind optimaal steun te bieden bij het verwerken van de ervaringen van het kind.

Deze interventie is door onderzoekers en professionals theoretisch onderbouwd op basis van een uitgebreide literatuurstudie en op basis van ervaringen met de interventie van ouders en kinderen alsmede professionals.

Resultaten

Het literatuuronderzoek heeft op vele fronten geleid tot een onderbouwing van de elementen die gebruikt worden in de HORIZON-methodiek. Dat heeft ertoe geleid dat de Erkenningscommissie Interventies van het Nederlands Jeugdinstituut de HORIZON-methodiek heeft beoordeeld als goed onderbouwd. De onderbouwing voor het aanpakken van de reacties van kinderen op het misbruik, alsmede van de reactie van ouders op het misbruik van hun kind is versterkt. Zo zijn er interventie-elementen gericht op schuld en positieve lichaamsbeleving van het kind alsmede elementen in de oudersessies gericht op de (h)erkenning van de ingewikkelde gevoelens van het kind, het ondersteunen van het reguleren van de emoties van het kind en het omgaan met de eigen emoties ten aanzien van het misbruik van hun kind.

Uit de literatuur valt ook op te maken dat de in HORIZON gebruikte combinatie van interventie-elementen binnen een groepsaanbod veelbelovend zijn, waar het gaat om de effectiviteit ten aanzien van het verbeteren van zowel emotionele en gedragsproblemen van kinderen als traumaklachten. Of de interventie – of onderdelen daarvan – daadwerkelijk effectief is, zal nader onderzoek moeten uitwijzen.

Toepassing en toekomst

Praktijk

De HORIZON-methodiek wordt toegepast in diverse GGZ-instellingen en in instellingen voor jeugdhulp door heel Nederland. De onderbouwing uit dit onderzoek biedt deze hulpverleners extra inzicht in de problematiek en behandeling van deze misbruikte kinderen.

Opleidingen

Bij het LOCK bestaat een trainingsaanbod voor hulpverleners om de methodiek te leren. De docenten verwerken de resultaten van het onderzoek in de trainingen. Ook zijn de artikelen van het onderzoek onderdeel van de verplichte literatuur.

Projectgegevens

Titel AWK deelproject: Onderzoek HORIZON methodiek voor seksueel misbruikte kinderen

Uitvoering door Academische Werkplaats Kindermishandeling

Contactgegevens

Margreet Timmer
mtimmer@hetlock.nl

augustus 2017

Producten en publicaties

- www.hetlock.nl/over-het-lock/awk
- Zie voor het trainingsaanbod: www.hetlock.nl
- NJI Databank [Effectieve Jeugdinterventies](#)